

První pomoc při expozici chemickým látkám

Simota T.

Klinika pracovního lékařství LF UK a FN v Plzni
Projekt Pracovní lékařství pro lékaře všech odborností
Registrační číslo projektu CZ.01.07/3.2.02/01.0026

12.5. 2012

Šafránkův pavilon, Plzeň

Obecné zásady

- Dbát na své vlastní bezpečí
- Použití ochranných pomůcek
- Transport postiženého mimo místo expozice
- Odstranění oděvu při jeho potřísnění
- Při selhání životních funkcí bezprostředně zahájit kardiopulmonální resuscitaci (KPR) – **viz. samostatná přednáška**
- Zabránit ztrátám tělesného tepla
- Sběr anamnestických dat a zajištění obalů s chemikáliemi

- V případě nejistoty kontaktovat **Toxikologické informační středisko**
(Na Bojišti 1, 120 00 Praha 2, tel.: **224 919 293** nebo **224 915 402**)

Postižení dýchacích cest

- Transport pacienta mimo zamořený prostor
- Odstranění potřísněného oděvu
- Zamezit prochladnutí postiženého
- Výplach dutiny ústní a nosní čistou vodou při postižení žíravinou
- Lékařská pomoc
- **Pozn.:** V případě expozice kyanovodíku (HCN) existuje specifický postup v podání první pomoci - inhalačně podáme 2 ampulky Nitramylu (amylum nitrosum), máme-li toto antidotum k dispozici.

Postižení očí

- Výplach oka pod tekoucí vodou
 - **!!! vždy od koutku vnitřního k vnějšímu !!!**
 - cca. 10 – 30 min.
- Vyjmutí kontaktních čoček
- **Do oka nikdy neaplikujeme neutralizační roztoky ani jiné látky!!!**
- Vyhledání lékařské pomoci i při malém poranění
- **Včasným zásahem lze zabránit rozvoji chronických změn, které mohou mít za následek úplnou ztrátu funkce postiženého oka!!!**

Postižení kůže

- Transport pacienta mimo zamořený prostor
- Odstranění potřísněného oděvu a zaškrcujících předmětů
- Zamezit prochladnutí postiženého
- Odstranění zaškrcujících předmětů - **nikdy je však násilně nestrháváme!!!**
- Postižené místo omývat proudem čisté vody po dobu 10 - 30 minut – **nedrhnout!!!**
- Lze užít mýdlo, nebyla-li pokožka poraněna

Postižení kůže

- V následujících případech lze užít inaktivační roztoky:

Poškozující látka	Inaktivační roztok
kyselina	jedlá soda
zásaditá látka	roztok octa
Li, Na, K	olej
bílý fosfor	KMnO ₄
fenol, krezol	ethylenglykol
HF, Kyselina šťavelová	calcium gluconicum

- Sterilní krytí postižených částí kůže
- Lékařská pomoc

Postup při p.o. požití

POŽITÍ ŽÍRAVINY

- Neprodlené podání přiměřeného množství čisté vody (cca. 200 - 500 ml) nebo mléka - **!!! Kontraindikace při bezvědomí !!!**
- Nepodáváme žádné potraviny
- **NIKDY NEVYVOLÁVÁME ZVRACENÍ!!!**
- **NIKDY NEPODÁVÁME AKTIVNÍ UHLÍ!!!**
- Co nejrychleji vyhledáme lékařskou pomoc
- Při selhání vitálních funkcí zahajujeme KPR - **!!!**
- **Ochranné pomůcky !!!**

Postup při p.o. požití

POŽITÍ TOXICKÉ LÁTKY

- Vyvoláme zvracení (pokud došlo k požití před < 1 h. a pacient je při vědomí)
 - Sklenice vody
 - 1-2 lžice soli
 - Carbo medicinalis (cca. 5 tablet)
- **!!! KONTRAINDIKACE !!!** – zvracení nevyvoláváme v těchto případech:
 - Požití žíraviny
 - Požití ropného derivátu
 - Požití saponátu
 - Bezvědomí
- Podáme Carbo medicinalis v dávce cca. 1 g/kg t.hm. – p.o. ve 100 – 200 ml vody
 - **KI:** Obstrukce či perforace GIT, požití žíravin, poruchy vědomí

Postup při p.o. požití

- V případě požití kyanidů je specifickým postupem inhalace 1 - 2 ampulek Nitramylu (amylum nitrosum).
- Při pochybách kontaktujeme Toxikologické informační středisko (viz. výše).
- Voláme záchrannou službu.
- V případě nutnosti zahájíme KPR.

Zdroje

- Zásady pro poskytování první pomoci při expozici chemickým látkám.
In: *Společnost pracovního lékařství* [online]. 2005-03-14 [cit. 2012-03-18].
Dostupné z: <http://www.pracovni-lekarstvi.cz/dokumenty.php>
- ČEŠKA, Richard. *Interna*. Praha: Triton, 2010, 855 s. ISBN 978-807-3874-230.

Děkuji za pozornost!

